

Informacja

Strona znajduje się w archiwum.

Trybunał ds. Zbadania Zbrodni Czerwonych Khmerów

4.05.2009 Phnom Penh. 17 kwietnia 1975 roku to dzień, który uważa się za początek Demokratycznej Republiki Kampuczy. Reżym trwał 3 lata, 8 miesięcy i 20 dni. W tym czasie kraj został zupełnie odizolowany od reszty świata. Pochłonął również 1.7 miliona istnień ludzkich.

Czerwoni Khmerzy przekształcili cały kraj w obóz koncentracyjny. Dziś Kambodża wykorzystuje miejsca kaźni jako atrakcję turystyczną. Do tej pory żaden ze zbrodniarzy nie odpowiedział za swoje czyny. Już po śmierci Pol Pota, w 1998 roku, pojawiły się obawy, że niektórzy z nich nie doczekają procesu.

W 2006 roku powołano jednak Międzynarodowy Trybunał ds. Zbadania Zbrodni Czerwonych Khmerów. Obecnie toczy się proces, w którym na ławie oskarżonych zasiedli: Kaing Guek Eav - zwany "Duchem", Nuon Chea - zw. „Bratem Numer Dwa”, będący prawą ręką Pol Pota, Ieng Sary - minister spraw zagranicznych i zarazem ideolog ruchu Khmerów, jego żona - Ieng Thirith oraz Khieu Sampan, oprawca z więzienia S-21.

W procesie uczestniczy 30 sędziów, z których 13 jest spoza Kambodży. Zaplanowano przesłuchanie 133 świadków. Pierwsze posiedzenie miało się zakończyć w połowie marca 2009 roku. Po tej dacie sędziowie ustalają kolejne terminy rozpraw. Według prokuratorów materiał jest nie do podważenia, a wyrok w tej sprawie może zapaść jeszcze w tym roku.

Rozpoczęcie procesu było o tyle trudne, że po obaleniu rządów Czerwonych Khmerów, jego przywódcy nadal pełnili kluczowe funkcje w państwie. Kiedy już rozpoczął się proces głośno było o obrońcach Ienga Sary i jego żony, którzy zarzucili Trybunałowi korupcję. Ich zdaniem, jeśli zarzuty nie zostaną zbadane, adwokaci oskarżonych będą dążyć do zablokowania pracy Trybunału, czy

wstrzymania przekazania przez ONZ pieniędzy na prace sądu. Jeden z obrońców, Michael Karnavas, powiedział: „W związku z coraz częściej pojawiającymi się zarzutami korupcyjnymi nawet nie wiemy, czy za 6 miesięcy, czy rok ta instytucja będzie jeszcze istnieć”.

W prasie pojawiły się doniesienia, jakoby na kambodżańskich pracownikach Trybunału wymuszano łapówki, by mogli oni utrzymać stanowiska w Trybunale. Azjatycka Komisja Praw Człowieka (Asian Human Rights Commission -AHRC) i Kambodżańskie Centrum Praw Człowieka (Cambodian Center for Human Rights - CCHR) złożyły oświadczenie, w którym wyraziły swoje niezadowolenie z faktu, że Trybunał (Khmer Rouge Tribunal - KRT) odrzucił żądanie obrony do zbadania oskarżeń o korupcję występującą w samym Trybunale.

W połowie 2008 roku, Narody Zjednoczone, które asystują KRT, przeprowadziły własne dochodzenie w sprawie domniemanej korupcji w szeregach Trybunału zasilanych przez kambodżańskich pracowników. Po raz pierwszy takie oskarżenia wysunięto zaraz po powstaniu Trybunału w 2006 roku. Mimo, że raport Narodów Zjednoczonych dotyczący korupcji został utrzymany w tajemnicy, zwrócono się do rządu Kambodży o ustosunkowanie się do zarzutów. Rząd Kambodży nie zajął w tej sprawie stanowiska powodując, że oskarżenia o korupcję są solą w oku Trybunału.

Chronologia powstania Trybunału

30 kwietnia 1994 roku - Kongres Stanów Zjednoczonych przyjął prawo dotyczące zbrodni przeciw ludzkości dokonanych w Kambodży, które pozwala pociągnąć do odpowiedzialności osoby, które dopuściły się przestępstw przeciw ludzkości między 17 kwietnia 1975 a 7 stycznia 1979 rokiem

7 lipca 1994 - delegalizacja armii Czerwonych Khmerów

15 września 1996 roku - Ieng Sary, wicepremier w rządzie Pol Pota, zaocznie skazany na śmierć w 1979 roku przez wietnamski Rewolucyjny Trybunał Ludowy, został uniewinniony dekretem królewskim, tworząc nowy rząd, w skład którego weszli w większości jego partyzanci

21 czerwca 1997 roku wiceministrowie rządu Kambodży - książę Norodom Ranariddh i Hun Sen poprosili o wsparcie Narodów Zjednoczonych w przygotowaniu procedur, które umożliwią pociągnięcie uczestników reżymu Czerwonych Khmerów do odpowiedzialności

15 kwietnia 1998 roku - Pol Pot umiera w swojej kryjówce usytuowanej w Anlong Veng przy granicy z Tajlandią

25 grudnia 1998 roku - Nuon Chea wraz Khieu Samphan byłym prezydentem Demokratycznej Republiki Kampuczy tworzą rząd w Phnom Penh

12 lutego 1999 roku - ostanía grupa partyzantów Czerwonych Khmerów organizuje się w Królewskie Siły Zbrojne Kambodży

6 marca 1999 roku - Ta Mok, dowódca wojskowy Czerwonych Khmerów zw., „Rzeźnikiem”, zostaje aresztowany w Tajlandii i oskarżony o pogwałcenie prawa, które delegalizowało Czerwonych Khmerów

9 maja 1999 roku - „Duch”, były dyrektor więzienia S-21 zostaje aresztowany i osadzony w więzieniu wojskowym za nieprzestrzeganie prawa delegalizującego Czerwonych Khmerów

W maju 1999 roku - Thomas Hammarberg, specjalny wysłannik Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych osiąga porozumienie z premierem Kambodży Hun Senem dotyczące powołania trybunału składającego się z kambodżańskich i zagranicznych przedstawicieli. Trybunał ma funkcjonować w oparciu o kambodżańskie procedury karne, oparte na międzynarodowych wytycznych

20 sierpnia 1999 roku - rząd tworzy Zespół Roboczy d/s współpracy z zagranicznymi ekspertami prawnymi i przygotowania ram proceduralnych dla osądzenia Liderów Czerwonych Khmerów

22 czerwca 2001 roku - zniesiono karę śmierci w Kambodży i zastąpiono ją karą dożywotniego pozbawienia wolności

10 sierpnia 2001 roku - Książę Norodom Sihanouk podpisuje ustawę powołującą Nadzwyczajne Biura Sądów w Kambodży (Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia - ECCC), które mają się zająć osądzeniem przestępstw Demokratycznej Republiki Kampuczy

10 października 2001 roku - radca prawny przy Narodach Zjednoczonych, Hans Corell, przedstawia w 11 punktach zastrzeżenia dotyczące powołania ECCC i zachęca do porozumienia między NZ a Kambodżą, na mocy którego ECCC będzie podlegał pod prawo międzynarodowe

8 lutego 2002 - Narody Zjednoczone wycofują się z negocjacji z rządem Kambodży

Czerwiec- lipiec 2002 - Japonia zostaje mediatorem między rządem w Phnom Penh a Narodami Zjednoczonymi

6 czerwca 2003 roku - Narody Zjednoczone i Phnom Penh podpisują porozumienie dotyczące osądzenia za zbrodnie popełnione za czasów Demokratycznej Republiki Kampuczy

27 października 2004 roku - Chea Sim wprowadza poprawki dotyczące funkcjonowania ECCC

4 maja 2006 roku - Najwyższa Rada Magistracka wybiera 17 kambodżańskich sędziów i 12 sędziów międzynarodowych, którzy wspólnie zasiądą w Trybunale

7 grudnia 2006 roku ECCC przyjmuje pierwsze skargi od ofiar Czerwonych Khmerów

12 czerwca 2007 - sędziowie przyjmują wewnętrzne reguły ECCC

18 lipca 2007 roku prokuratorzy współpracujący z Trybunałem rozpoczynają wstępne śledztwo, w wyniku którego zidentyfikowano 5 osób odpowiedzialnych za zbrodnie Demokratycznej Republiki Kampuczy

31 lipca 2007 - „Duch”, dyrektor S-21, zostaje oskarżony o zbrodnie przeciw ludzkości

19 września 2007 roku - Nuon Chea zostaje aresztowany w swoim domu w Pailin i oskarżony przez ECCC o zbrodnie wojenne

12 listopada 2007 roku - Ieng Sary (minister spraw zagranicznych Pol Pot, jego żona Jeng Thirith (była minister spraw publicznych) zostają aresztowani i oskarżeni o zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne

19 listopada 2007 roku - Khieu Samphan, były prezydent Demokratycznej Republiki Kampuczy zostaje aresztowany i oskarżony o zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne

20-21 listopada 2007 roku - ECCC przeprowadza pierwszą publiczną rozprawę

Źródła: naszdzienik.pl; psz.pl na podstawie: news.bbc.co.uk, reuters.com; ahrchk.net; wiadomosci.gazeta.pl; wiadomosci.onet.pl (01.04.2009)